

Қазақ ұлттық аграрлық университеті
Коммерциялық емес акционерлік қоғамы
«Ветеринариялық санитариялық сараптау
және гигиена » кафедрасы

**Дипломдық жұмыстың тақырыбы: ”Д-
Маркет ЖШС ішкі сауда объектісіндегі
атқарылатын профилактикалық
дезинфекцияны бағалау”**

Дипломдық жұмысты орындаған: 5В120200
Ветеринариялық санитария мамандығының 511 топ
студенті Тоқтасын Г. Е.

Ғылыми жетекші :в.ғ.д, профессор Мырзабеков Ж.Б

Зерттеу жұмысының мақсаты: Ішкі сауда объектілерінде сатылатын өнімдердің қауіпсіздігін сақтау мақсатында профилактикалық дезинфекциялық шаралардың тиімді әдістерін тәжірибеге негіздеу

Зерттеу жұмысының міндеттері:

1. Ішкі сауда объектісіндегі сауда орындарына бактериологиялық бақылау жүргізу.
2. Профилактикалық дезинфекцияға қолданылатын препараттардың бактерицидтік қасиетіне салыстырмалы түрде баға беру.
3. Өндірісте қолданылған дезинфекциялық препараттардың экономикалық тиімділігін анықтау.

1-2 сурет. «Д-Маркет» ЖШС ішкі сауда объектісі

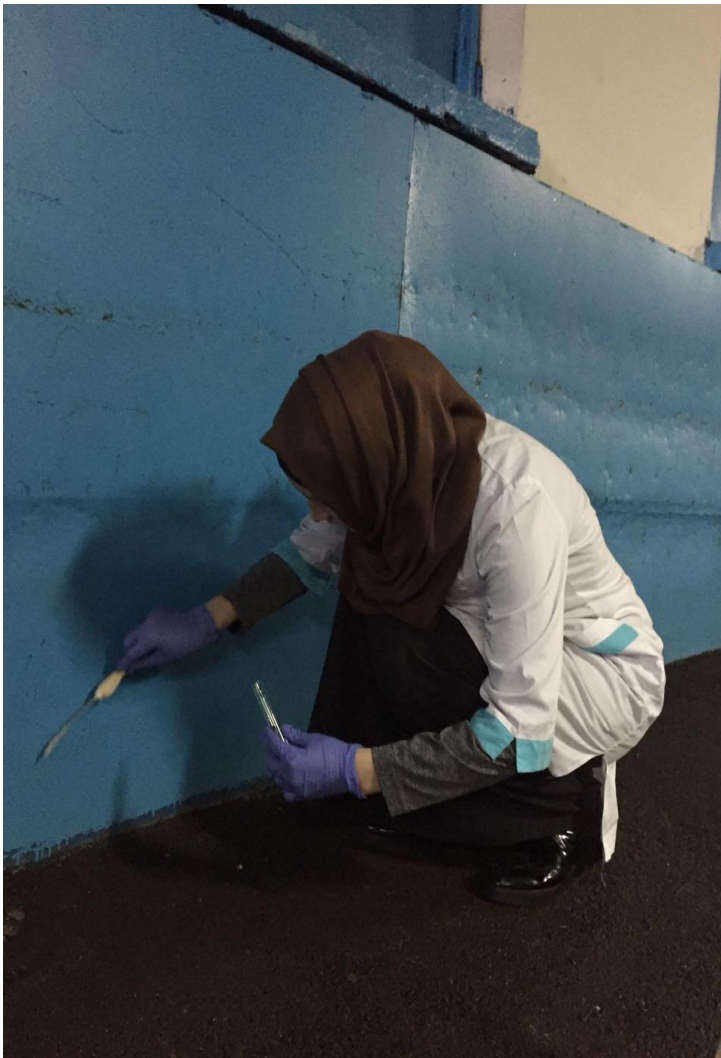
Кесте -1. Д-Маркет ішкі сауда объектісіндегі сауда орындарын ыстық сумен жуар алдындағы бактериологиялық зерттеулерінің нәтижелері

Зерттеу нысаны	Тексерілетін жағындының жалпы саны	КМАФАНМ, КТБ	Сараптамалық іріктеудің тазалығы							
			Эшерихия		Стафилакокк		Сальмонелла		Листерия	
			Саны	%	Саны	%	Саны	%	Саны	%
Бас және ішкі ағзалары тексерілетін үстел	16	$1.9 \times 10^3 \pm 8.5 \times 10^2$	3	18.8	14	87.5	-	--	-	-
Ұшаларды тексеретін үстел	16	$1.8 \times 10^3 \pm 7.7 \times 10^2$	3	18.8	12	75.0	-	----	-	-
Еден (шыны тақтайшалар)	14	$7.4 \times 10^3 \pm 2.9 \times 10^2$	3	21.4	6	42.9	-	----	-	--
Қабырғалардың төменгі бөлігі, 2м дейін	14	$5.8 \times 10^3 \pm 2.5 \times 10^2$	3	21.4	6	42.9	-	---	-	--
Қабырғалардың жоғарғы бөлігі, 2м жоғары	14	$2.7 \times 10^3 \pm 1.2 \times 10^2$	---	---	2	14.3	-	----	-	---
Құрал саймандар (пышақ, ыдыстар)	14	$1.3 \times 10^3 \pm 5.9 \times 10^2$	3	21.4	8	57.1	-	----	-	---

Кесте- 2. Д-Маркет ішкі сауда объектісіндегі сауда орындарына ыстық сумен жуғаннан кейінгі бактериологиялық зерттеулерінің нәтижелері

Зерттеу нысаны	Тексерілеті н жағындыны ң жалпы саны	КМАФАНМ, КТБ	Сараптамалық іріктеудің тазалығы							
			Эшерихия		Стафилакокк		Сальмонелла		Листерия	
			Саны	%	Саны	%	Саны	%	Саны	%
Бас және ішкі ағзалары тексерілетін үстел	16	$6.3 \times 10^3 \pm 2.7 \times 10^2$	1	6.3	6	37.5	-	-	-	-
Ұшаларды тексеретін үстел	16	$5.7 \times 10^3 \pm 2.3 \times 10^2$	1	6.3	6	37.5	-	-	-	-
Еден (шыны тақтайшалар)	14	$2.5 \times 10^3 \pm 1.1 \times 10^2$	1	7.1	3	21.4	-	-	-	-
Қабырғалардың төменгі бөлігі, 2м дейін	14	$1.8 \times 10^3 \pm 7.8 \times 10^1$	1	7.1	3	21.4	-	-	-	-
Қабырғалардың жоғарғы бөлігі, 2м жоғары	14	$8.7 \times 10^3 \pm 3.5 \times 10^1$	---	--	-	-	-	-	-	-
Құрал саймандар (пышақ, ыдыстар)	14	$3.8 \times 10^3 \pm 1.6 \times 10^2$	3	7.1	-	-	---	-	-	-

3-4 сурет. Қабырғаның төменгі бөлігі мен ұшалар қойылатын үстелден сынама алу сәті

Кесте-5. Д-Маркет ішкі сауда объектісіндегі сауда орындарын дезинфекциялық препараттармен санитариялық өңдеу

№/№	Зерттеу нысаны	Дезинфекциялық препараттардың микроорганизмдерге әсері, КТБ/см ²	
		Калгонит	Каустикалық сода
1	Бас және ішкі ағзалары тексерілетін үстел	<1.10 ³ КТБ /см ³	1.10 ³ КТБ/см ³ көп
2	Ұшаларды тексеретін үстел	1.10 ³ КТБ /см ³ көп	1.10 ³ КТБ /см ³ көп
3	Еден (шыны тақтайшалар)	<1.10 ³ КТБ /см ³	<1.10 ³ КТБ /см ³
4	Қабырғалардың төменгі бөлігі, 2м дейін	<1.10 ³ КТБ /см ³	<1.10 ³ КТБ /см ³
5	Қабырғалардың жоғарғы бөлігі, 2м жоғары	<1.10 ³ КТБ /см ³	<1.10 ³ КТБ /см ³
6	Құрал саймандар (пышақ, ыдыстар)	<1.10 ³ КТБ /см ³	1.10 ³ КТБ /см ³ көп

Кесте-6. Д-Маркет ішкі сауда объектісіндегі изолятор камерасын дезинфекциялық препараттармен санитариялық өңдеу

№/№	Зерттеу нысаны	Дезинфекциялық препараттардың микроорганизмдерге әсері, КТБ/см ²	
		Калгонит	Каустикалық сода
1	Мұздатқыштар	$<1.10^3$ КТБ /см ³	$< 1.10^3$ КТБ/см ³
2	Салқындатқыш шкаф	1.10^3 КТБ /см ³	$< 1.10^3$ КТБ /см ³
3	Ұшаларды ілуге арналған ілгектер	$<1.10^3$ КТБ /см ³ көп	$<1.10^3$ КТБ /см ³ көп
4	Еден (шыны тақтайшалар)	$<1.10^3$ КТБ /см ³	$<1.10^3$ КТБ /см ³
5	Қабырғалардың төменгі бөлігі, (шыны тақтайшалар) 2м дейін	$<1.10^3$ КТБ /см ³	$<1.10^3$ КТБ /см ³
6	Қабырғалардың жоғарғы бөлігі, (шыны тақтайшалар) 2м жоғары	$<1.10^3$ КТБ /см ³	1.10^3 КТБ /см ³ көп

Кесте-7 Ішкі сауда объектісінде қолданылған препараттардың санитариялық өңдеу кезіндегі бағасының салыстырмалы есебі

Препараттар	1 л концентрат бағасы, тг	Жұмысшы ерітінділерінің концентрациясы,%	1 л жұмысшы ерітінділерінің бағасы	1 мл\м ² Жұмысшы ерітінділерінің шығыны	Өңдеудің бағасы 1 м ² ,тг
Каустикалық сода	360	10	36	400	14,4
Калгонит	550	3	16,5	400	6,6

5 ҚОРЫТЫНДЫ

1. Бактериологиялық зерттеу жұмыстарының нәтижесінде, микроорганизмдердің тіршілігінің сақталуын 68-69% - ға дейін ғана төмендете алатынымызға көз жеткізілді.
2. Калгонит препаратының тиімділігі, Каустикалық содамен салыстырғанда 4,5 % - ға жоғары екені анықталды.
3. Калгонит препараты 6,6 теңгені құрап, Каустикалық содамен (14,4тг.) салыстырғанда 7,8 теңгеге арзан екені анықталды.

6 ТӘЖІРИБЕЛІК ҰСЫНЫСТАР

1. «Д-Маркет» ЖШС ішкі сауда объектісіне профилактикалық дезинфекция жасау үшін Калгонит препаратын қолдануды ұсынамыз.

Назарларыңызға рахмет!!!!